

Andrzej Wiśniewski

"Projekt kodeksu cywilnego oraz przepisów wprowadzających kodeks cywilny", Warszawa 1962 : [recenzja]

Palestra 6/12(60), 84-85

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

odpowiedzialność gwarancyjną (np. ubezpieczeniową), tj. obowiązek pokrycia szkody przez osobę nie będącą sprawcą szkody.

Odpowiedzialność odszkodowawcza nie jest w stanie wyrównać szkody polegającej na zniszczeniu istniejącego dobra materialnego. Każdy bowiem uszczerbek stanowi z punktu widzenia społeczeństwa stratę definitywną, nieodwracalną. Odpowiedzialność odszkodowawcza zapewnia więc wyrównanie (naprawienie) szkody jedynie z punktu widzenia interesu osoby poszkodowanej, a nie społeczeństwa. Pomimo to znaczenie społeczne i gospodarcze tej odpowiedzialności jest bardzo duże, a to ze względu na funkcje społeczno-gospodarcze przez nią spełniane. Jest ona bowiem nie tylko czynnikiem kompensacji, lecz także czynnikiem prewencji i represji w zakresie zwalczania szkodnictwa. W krajach socjalistycznych przypada ponadto odpowiedzialności odszkodowawczej zadanie środka ochrony własności socjalistycznej.

Odpowiedzialność odszkodowawcza ma jednak ograniczony zakres działania. Zapewnia ona odszkodowanie tylko w razie istnienia określonych warunków wymaganych przez normę odszkodowawczą. O stopniu pewności uzyskania odszkodowania i o jego pełni decyduje zespół elementów faktycznych i normatywnych dotyczących okoliczności, w których szkoda powstała. Ta właśnie ważna problematyka rodzajów i reżymów, przesłanek, ograniczeń i granic odpowiedzialności odszkodowawczej jest przedmiotem rozważań autora.

Książka ma charakter raczej problemowo-systematyzacyjny niż krytyczno-polemiczny i wskazuje na potrzebę zrewidowania tradycyjnych poglądów na zadania, systematyzację i granice odpowiedzialności odszkodowawczej.

Kodeks postępowania karnego. Przepisy wprowadzające oraz ważniejsze przepisy szczególne. Wyd. XI. Wyd. Prawn. Warszawa 1962, s. 344.

Wydanie XI zbioru przepisów z zakresu postępowania karnego, zaktualizowane według stanu prawnego na dzień 1 marca 1962 r., zawiera tekst kodeksu postępowania karnego z uwzględnieniem wszystkich dotychczasowych nowelizacji, w tym również ostatniej noweli z 27 listopada 1961 r.

Do zwykle zamieszczanych przepisów szczególnych dodano w obecnym wydaniu nowo wydane ustawy o sprawach z oskarżenia prywatnego i o ławnikach ludowych w sądach powszechnych oraz jednolity tekst ustawy o warunkowym przedterminowym zwolnieniu osób odbywających karę pozbawienia wolności wraz z ostatnio wydanymi dwoma rozporządzeniami Ministra Sprawiedliwości: w sprawie sposobu wykonania orzeczeń (o których mowa w art. 62 k.k.) oraz w sprawie nadzoru nad osobami warunkowo zwolnionymi i udzielania poręczeń za te osoby.

Projekt kodeksu cywilnego oraz przepisów wprowadzających kodeks cywilny. Komisja Kodyfikacyjna przy Ministrze Sprawiedliwości. Wyd. Prawn. Warszawa 1962, s. 222.

Obecnie opublikowany tekst projektu kodeksu cywilnego został uchwalony przez kolegium Ministerstwa Sprawiedliwości w lipcu 1962 r. Tekst ten, ustalony w wyniku dyskusji publicznej, jaka odbyła się nad projektem ogłoszonym w 1960 r., zawiera także poprawki zgłoszone do projektu w toku uzgodnień międzyresortowych.

Projekt kodeksu zawiera cztery księgi:

I. Część ogólna (przepisy wstępne, osoby, mienie, czynności prawne, termin, przedawnienie roszczeń).

II. Własność i inne prawa rzeczowe (własność, użytkowanie wieczyste, prawa rzeczowe ograniczone — użytkowanie, służebność, zastaw — posiadanie).

III. Zobowiązania (przepisy ogólne, wielość dłużników albo wierzycieli, ogólne przepisy o zobowiązaniach umownych, obowiązek zawierania umów między organizacjami socjalistycznymi, wykonanie zobowiązań i skutki ich niewykonania, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, zmiana wierzyciela lub dłużnika, ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika, sprzedaż — przepisy ogólne, rekojmia za wady, gwarancja, szczególne rodzaje sprzedaży: sprzedaż na raty, zastrzeżenie własności rzeczy sprzedanej, sprzedaż na próbę, prawo odkupu, prawo pierwokupu — zamiana, dostawa, kontraktacja, umowa o roboty budowlano-montażowe lub inne roboty inwestycyjne, umowa o dzieło, najem i dzierżawa, użyczenie, pożyczka, umowa rachunku bankowego, zlecenie, umowa agencyjna, umowa komisju, umowa przewozu, umowa spedycji, umowa ubezpieczenia, przechowanie, umowa składu, spółka, poręczenie, darowizna, renta i dożywocie, ugoda, przyrzeczenie publiczne, prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia, bezpodstawne wzbogacenie, czyny niedozwolone).

IV. Spadki (przepisy ogólne, dziedziczenie ustawowe, rozporządzenia na wypadek śmierci, zachowek, przyjęcie i odrzucenie spadku, stwierdzenie nabycia spadku i ochrona spadkobiercy, odpowiedzialność za długi spadkowe, wspólność majątku spadkowego i dział spadku, umowy dotyczące spadku, przepisy szczególne o dziedziczeniu gospodarstw rolnych).

Do projektu kodeksu dodane jest zwięzłe uzasadnienie ogólne.

L. Bar: *Kodeks budowlany. Przepisy i objaśnienia. Wyd. Prawn. Warszawa 1962, s. 744 + XVI.*

Podstawą nowego prawa budowlanego jest ustawa z dn. 31 stycznia 1961 r. — Prawo budowlane. Zastąpiła ona rozporządzenie Prezydenta RP z dn. 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli.

Dziedzina działalności objęta nowym prawem budowlanym to sprawy projektowania, budowy, rozbiórki i utrzymania obiektów budowlanych.

Omawiana książka zawiera ogół aktów prawnych normujących dziedzinę budownictwa oraz zagadnienia bezpośrednio z budownictwem związane. Obok więc Prawa budowlanego podaje przepisy wykonawcze oraz ustawy i inne akty normatywne regulujące zagadnienia planowania przestrzennego, terenów pod budownictwo, wywłaszczenia, organizacji administracji budownictwa oraz inne zagadnienia związane z budownictwem.

Zamieszczone w książce przepisy są nowe, nie ukształtowała się więc jeszcze na ich tle wykładnia prawa, którą można by podać w zbiorze. W związku z tym autor dał zwięzłe wyjaśnienia o charakterze informacyjnym, zwracając uwagę na powiązanie niektórych aktów normatywnych oraz podając komentarze wpływające ze spostrzeżeń poczynionych w czasie opracowywania projektu Prawa budowlanego i rozporządzeń wykonawczych.

Zbiór przepisów poprzedza wprowadzenie autorskie, w którym omówione są prace nad nowym Prawem budowlanym; przedmiot Prawa budowlanego, podmioty